

I

(Legislativní akty)

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/2512

ze dne 14. prosince 2022

o nepřijímání cestovních dokladů Ruské federace vydaných na Ukrajině a v Gruzii

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 77 odst. 2 písm. a) a b) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽¹⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V reakci na protiprávní anexi Autonomní republiky Krym a města Sevastopolu Ruskou federací (dále jen „Rusko“) v roce 2014 a na pokračující destabilizační činnosti Ruska na východní Ukrajině Unie již zavedla hospodářské sankce v souvislosti s neúplným prováděním dohod podepsaných v Minsku pod záštitou třístranné kontaktní skupiny Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) v reakci na krizi na Ukrajině a v jejím okolí (dále jen „minské dohody“), sankce týkající se činností narušujících nebo ohrožujících územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny a sankce v reakci na protiprávní anexi Autonomní republiky Krym a města Sevastopolu Ruskem.
- (2) Rusko coby signatář minských dohod je jednoznačně a přímo odpovědné za to, aby usilovalo o nalezení mírového urovnání konfliktu v souladu se zásadami stanovenými v minských dohodách. Rozhodnutím uznat oblasti východní Ukrajiny, které nejsou kontrolovány ukrajinskou vládou, za nezávislé subjekty Rusko jednoznačně porušilo minské dohody, jež stanoví úplný návrat uvedených oblastí pod kontrolu ukrajinské vlády. Uvedené rozhodnutí a následné rozhodnutí vyslat do uvedených oblastí ruské vojenské jednotky dále narušují svrchovanost a nezávislost Ukrajiny a představují závažné porušení mezinárodního práva a mezinárodních dohod, včetně Charty Organizace spojených národů, Helsinského závěrečného aktu, Pařížské charty a Budapeštského memoranda.
- (3) Dne 24. února 2022 Evropská rada spolu se svými mezinárodními partnery co nejdůrazněji odsoudila nevyprovokovanou a neodůvodněnou vojenskou agresi Ruska vůči Ukrajině a vyjádřila plnou solidaritu s Ukrajinou a jejími občany. Evropská rada dále ve svých závěrech ze dne 24. února 2022 požadovala, aby Rusko okamžitě ukončilo vojenské akce, bezpodmínečně stáhlo veškeré své síly a vojenské vybavení z celého území Ukrajiny a plně respektovalo územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic. Tento postoj zopakovala Evropská rada ve svých závěrech ze dne 25. března 2022, 31. května 2022 a 24. června 2022.

⁽¹⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 24. listopadu 2022 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 8. prosince 2022.

- (4) Pokud jde o Gruzii, Evropská rada dne 1. září 2008 v závěrech předsednictví z mimořádného zasedání Evropské rady důrazně odsoudila jednostranné rozhodnutí Ruska uznat nezávislost Abcházie a Jižní Osetie a naléhavě vyzvala další země, aby jejich nezávislost neuznaly.
- (5) Vojenská agrese, k níž dochází v zemi sousedící s Unií, jako je ta na Ukrajině, a která vedla k přijetí omezujících opatření, odůvodňuje opatření určená k ochraně základních bezpečnostních zájmů Unie a jejích členských států.
- (6) Od protiprávní anexe Autonomní republiky Krym a města Sevastopolu dne 18. března 2014 vydává Rusko obyvatelům uvedených území ruské mezinárodní pasy. Dne 24. dubna 2019 podepsal prezident Ruska výnos, kterým se zjednodušuje postup získání ruského občanství pro obyvatele částí Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny, které nejsou pod kontrolou ukrajinské vlády, včetně vydávání ruských mezinárodních pasů těmto obyvatelům. Výnosem ze dne 11. července 2022 Rusko rozšířilo praxi vydávání běžných ruských mezinárodních pasů obyvatelům dalších oblastí Ukrajiny, které nejsou pod kontrolou ukrajinské vlády, zejména Chersonské a Záporožské oblasti. V květnu 2022 zavedlo Rusko zjednodušené řízení o nabytí ruského státního občanství pro osiřelé děti z tzv. Doněcké lidové republiky a tzv. Luhanské lidové republiky, jakož i z Ukrajiny. Vyhláška se vztahuje i na děti bez rodičovské péče a na osoby nesvéprávné, které jsou obyvateli uvedených dvou okupovaných oblastí. Systematické vydávání ruských pasů v uvedených okupovaných oblastech představuje další porušení mezinárodního práva a územní celistvosti, svrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny.
- (7) Unie a její členské státy, jakož i Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko tuto protiprávní anexi neuznaly a odsoudily protiprávní okupaci oblastí a území Ukrajiny Ruskem. Týká se to zejména protiprávní anexe Autonomní republiky Krym a města Sevastopol, protiprávní okupace Doněcké a Luhanské oblasti, ale také další protiprávní okupace ve východních a jižních oblastech Ukrajiny, zejména v Chersonské a Záporožské oblasti. Členské státy, jakož i Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko neuznávají cestovní doklady Ruské federace (dále jen „ruské cestovní doklady“) vydávané v těchto oblastech a územích, popřípadě se toto neuznávání připravuje. Totéž platí pro ruské cestovní doklady vydávané na gruzínských územích Abcházie a Jižní Osetie, které v době vstupu tohoto rozhodnutí v platnost nejsou pod kontrolou gruzínské vlády (dále jen „separatistická území“).
- (8) S cílem zajistit společnou vízovou politiku a společný přístup ke kontrolám, jimž podléhají osoby překračující vnější hranice, by se proto žádné ruské cestovní doklady vydané v oblastech nebo na územích na Ukrajině, která jsou okupována Ruskem, či na separatistických územích v Gruzii, nebo ruské cestovní doklady vydané osobám s bydlištěm na uvedených územích, neměly přijímat jako platné cestovní doklady pro účely udělování víz a překračování vnějších hranic. Členské státy by měly mít možnost učinit výjimku pro osoby, které byly ruskými občany ke dni, kdy v příslušné okupované oblasti nebo na okupovaném území či na separatistickém území začaly být vydávány ruské cestovní doklady. Uvedená výjimka by měla platit i pro potomky uvedených osob. Členské státy by rovněž měly mít možnost učinit výjimku, pokud byla osoba v době vydání tohoto cestovního dokladu nezletilou osobou nebo osobou nesvéprávnou.
- (9) Tímto rozhodnutím není dotčena pravomoc členských států uznávat cestovní doklady.
- (10) Z důvodů právní jistoty a transparentnosti by Komise měla za pomoci členských států vypracovat seznam ruských cestovních dokladů, které se nepřijímají. Tento seznam by měl obsahovat data, od nichž začaly být tyto cestovní doklady vydávány a od nichž by tedy tyto cestovní doklady neměly být přijímány. Komise by měla přijmout prováděcí akt obsahující uvedený seznam. Uvedený prováděcí akt by měl být zveřejněn v *Úředním věstníku Evropské unie* a tento seznam by měl být začleněn do seznamu cestovních dokladů stanoveného rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 1105/2011/EU ⁽²⁾ v tabulce cestovních dokladů vydávaných třetími zeměmi a územními celky, která je veřejně dostupná na internetu.

⁽²⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1105/2011/EU ze dne 25. října 2011 o seznamu cestovních dokladů, které opravňují držitele k překročení vnějších hranic a které mohou být opatřeny vízem, a o zavedení mechanismu pro sestavování tohoto seznamu (Úř. věst. L 287, 4.11.2011, s. 9).

- (11) Tímto rozhodnutím není dotčeno právo občanů Unie a jejich rodinných příslušníků na volný pohyb, včetně možnosti vstupu těchto rodinných příslušníků na území členských států bez platného cestovního dokladu ve smyslu zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ⁽³⁾ a dohod o volném pohybu osob uzavřených Uníí a členskými státy na jedné straně a některými třetími zeměmi na straně druhé. Směrnice 2004/38/ES povoluje za podmínek v ní uvedených omezit volný pohyb z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví.
- (12) Toto rozhodnutí respektuje základní práva a dodržuje zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie.
- (13) Tímto rozhodnutím není dotčeno *acquis* Unie v oblasti azylu, a zejména právo požádat o mezinárodní ochranu. Jak je připomenuto ve sdělení Komise ze dne 4. března 2022 nazvaném „Poskytnutí operativních pokynů pro správu vnějších hranic s cílem usnadnit překračování hranic mezi EU a Ukrajinou“, členské státy mohou i nadále umožňovat držitelům cestovních dokladů, na něž se vztahuje toto rozhodnutí, a kteří tedy nesplňují jednu nebo více podmínek stanovených v čl. 6 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ⁽⁴⁾ a kteří nevyužili svého práva požádat o mezinárodní ochranu, vstup na území členských států v jednotlivých případech, jak je stanoveno v člancích 25 a 29 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ⁽⁵⁾ a v čl. 6 odst. 5 nařízení (EU) 2016/399. Tyto odchylky by měly být v současné krizi uplatňovány v co nejširším rozsahu, zejména s cílem umožnit vstup všem osobám, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ⁽⁶⁾.
- (14) Jelikož cíle tohoto rozhodnutí, totiž posílit fungování společné vízové politiky a schengenského prostoru zavedením povinnosti nepřijímat některé cestovní doklady pro účely udělování víz a překračování vnějších hranic, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“). V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto rozhodnutí rámec toho, co je nezbytné pro dosažení uvedeného cíle.
- (15) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné. Vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí navazuje na schengenské *acquis*, rozhodne se Dánsko v souladu s článkem 4 uvedeného protokolu do šesti měsíců ode dne přijetí tohoto rozhodnutí Radou, zda je provede ve svém vnitrostátním právu.
- (16) Toto rozhodnutí rozvíjí ta ustanovení schengenského *acquis*, kterých se neúčastní Irsko v souladu s rozhodnutím Rady 2002/192/ES ⁽⁷⁾; Irsko se tedy nepodílí na jeho přijímání a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77).

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 77, 23.3.2016, s. 1).

⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. L 243, 15.9.2009, s. 1).

⁽⁶⁾ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysílených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1).

⁽⁷⁾ Rozhodnutí Rady 2002/192/ES ze dne 28. února 2002 o žádosti Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis* (Úř. věst. L 64, 7.3.2002, s. 20).

- (17) Pokud jde o Island a Norsko, rozvíjí toto rozhodnutí ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Dohody uzavřené mezi Radou Evropské unie a Islandskou republikou a Norským královstvím o přidružení těchto dvou států k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* ⁽⁸⁾, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodech A a B rozhodnutí Rady 1999/437/ES ⁽⁹⁾.
- (18) Pokud jde o Švýcarsko, rozvíjí toto rozhodnutí ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* ⁽¹⁰⁾, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodech A a B rozhodnutí Rady 1999/437/ES ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2008/146/ES ⁽¹¹⁾.
- (19) Pokud jde o Lichtenštejnsko, rozvíjí toto rozhodnutí ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k Dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* ⁽¹²⁾, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodech A a B rozhodnutí 1999/437/ES ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2011/350/EU ⁽¹³⁾.
- (20) Pokud jde o Kypr, Bulharsko a Rumunsko a Chorvatsko, ustanovení čl. 1 písm. a) tohoto rozhodnutí představuje akt navazující na schengenské *acquis* nebo s ním jinak související ve smyslu čl. 3 odst. 2 aktu o přistoupení z roku 2003, čl. 4 odst. 2 aktu o přistoupení z roku 2005 a čl. 4 odst. 2 aktu o přistoupení z roku 2011, zatímco čl. 1 písm. b) představuje akt navazující na schengenské *acquis* nebo s ním jinak související ve smyslu čl. 3 odst. 1 aktu o přistoupení z roku 2003, čl. 4 odst. 1 aktu o přistoupení z roku 2005 a čl. 4 odst. 1 aktu o přistoupení z roku 2011.
- (21) Vzhledem k naléhavosti situace je vhodné uplatnit výjimku ze lhůty osmi týdnů stanovenou v článku 4 Protokolu č. 1 o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii, připojeného ke Smlouvě o EU, Smlouvě o fungování EU a Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii.
- (22) S cílem dosáhnout rychlé použitelnosti opatření stanovených tímto rozhodnutím a vzhledem k mimořádné situaci v oblastech a na územích na Ukrajině okupovaných Ruskem, jakož i na separatistických územích v Gruzii by toto rozhodnutí mělo vstoupit v platnost co nejdříve, a to prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*,

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽⁹⁾ Rozhodnutí Rady 1999/437/ES ze dne 17. května 1999 o některých opatřeních pro uplatňování dohody uzavřené mezi Radou Evropské unie a Islandskou republikou a Norským královstvím o přidružení těchto dvou států k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* (Úř. věst. L 176, 10.7.1999, s. 31).

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽¹¹⁾ Rozhodnutí Rady 2008/146/ES ze dne 28. ledna 2008 o uzavření Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropského společenství (Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 1).

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 21.

⁽¹³⁾ Rozhodnutí Rady 2011/350/EU ze dne 7. března 2011 o uzavření Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropské unie, pokud jde o zrušení kontrol na vnitřních hranicích a pohyb osob (Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 19).

PŘIJALY TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Cestovní doklady Ruské federace (dále jen „ruské cestovní doklady“) vydané v oblastech nebo na územích Ukrajiny okupovaných Ruskou federací, nebo na separatistických územích v Gruzii, která v době vstupu tohoto rozhodnutí v platnost nejsou pod kontrolou gruzínské vlády, nebo osobám s bydlištěm v těchto oblastech a na těchto územích, nejsou přijímány jako platné cestovní doklady pro tyto účely:

- a) udělování víz v souladu s nařízením (ES) č. 810/2009;
- b) překračování vnějších hranic v souladu s nařízením (EU) 2016/399.

Článek 2

Odchylně od článku 1 může být ruský cestovní doklad uvedený v článku 1 přijat v těchto případech:

- a) pokud byl jeho držitel ruským občanem před příslušným datem uvedeným v prováděcím aktu uvedeném v článku 3, nebo pokud je jeho držitel potomkem takového ruského občana;
- b) pokud byl jeho držitel v době vydání takového cestovního dokladu nezletilou osobou nebo osobou nesvéprávnou.

Členské státy mohou držitelům cestovních dokladů, na něž se vztahuje toto rozhodnutí, umožnit vstup na území členských států v jednotlivých případech, jak je stanoveno v člancích 25 a 29 nařízení (ES) č. 810/2009 a v čl. 6 odst. 5 nařízení (EU) 2016/399.

Tímto rozhodnutím není dotčeno *acquis* Unie v oblasti azylu, a zejména právo požádat o mezinárodní ochranu.

Článek 3

Komise za pomoci členských států vypracuje seznam cestovních dokladů uvedených v článku 1, včetně dat, od nichž tyto cestovní doklady začaly být vydávány.

Komise přijme prováděcí akt obsahující seznam podle prvního pododstavce. Tento prováděcí akt se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* a tento seznam se začlení do seznamu cestovních dokladů stanoveného rozhodnutím č. 1105/2011/EU.

Článek 4

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 5

Toto rozhodnutí je určeno členským státům v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 14. prosince 2022.

Za Evropský parlament
předsedkyně
R. METSOLA

Za Radu
předseda
M. BEK